

Rolnummers 5853 en 5863
Arrest nr. 49/2015 van 30 april 2015

A R R E S T

In zake : de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen II », ingesteld door Mustapha Ammor en door de Orde van Vlaamse balies en Kati Verstrepen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

a. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 20 februari 2014 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 24 februari 2014, heeft Mustapha Ammor, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. R. Fonteyn, advocaat bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 11, 14, 21 en 27 van de wet van 8 mei 2013 «tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen II» (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 22 augustus 2013).

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 24 februari 2014 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 26 februari 2014, is beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 14, 3° en 4°, 21, 2°, en 27 van de voormelde wet van 8 mei 2013 door de Orde van Vlaamse balies en Kati Verstrepen, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. Lindemans, advocaat bij de balie te Brussel.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 5853 en 5863 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories zijn ingediend door :

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. E. Derricks, advocaat bij de balie te Brussel, in de zaak nr. 5853;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. C. Decordier, advocaat bij de balie te Gent, in de zaak nr. 5863;

- de « Ordre des barreaux francophones et germanophone », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. R. Fonteyn, in de zaken nrs. 5853 en 5863.

De verzoekende partijen hebben memories van antwoord ingediend.

Memories van wederantwoord zijn ingediend door :

- de Ministerraad, in de zaak nr. 5853;

- de Ministerraad, in de zaak nr. 5863;

- de « Ordre des barreaux francophones et germanophone », in de zaken nrs. 5853 en 5863.

Bij beschikking van 25 november 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers T. Giet en R. Leysen te hebben gehoord, beslist dat de zaken in staat van wijzen zijn, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 17 december 2014 en de zaken in beraad zullen worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, zijn de zaken op 17 december 2014 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Zaak nr. 5853

A.1. De verzoeker is een Marokkaans onderdaan, gehuwd met een Belgisch onderdaan; zijn aanvraag voor een verblijfskaart als familielid van een onderdaan van de Unie is geweigerd. Hij verklaart dat hij, gelijktijdig met het indienen van het onderhavige beroep, voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen een beroep tot vernietiging heeft ingesteld tegen de beslissing tot weigering van verblijf met bevel het grondgebied te verlaten, genomen op 23 januari 2014, die hem ter kennis is gebracht op 29 januari 2014.

Het beroep is gericht tegen de artikelen 14 en 21 van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen II »; indien de voormelde artikelen 14 en 21 worden vernietigd, wordt ook de « correlatieve » vernietiging gevraagd van de verwijzingen naar die bepalingen in de artikelen 11 en 27 van dezelfde wet.

A.2. De Ministerraad werpt een exceptie van niet-ontvankelijkheid op, in zoverre de middelen zijn afgeleid uit de schending van de artikelen 13 en 191 van de Grondwet : enerzijds zou de verzoeker niet *in concreto* aantonen hoe het recht op de toegang tot de rechter, zoals gewaarborgd bij artikel 13 van de Grondwet, zou zijn geschonden; anderzijds zou artikel 191 van de Grondwet alleen kunnen worden geschonden in geval van een verschil in behandeling tussen Belgen en vreemdelingen, terwijl de verzoeker een verschil in behandeling bekritiseert onder de vreemdelingen die in rechte optreden voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

A.3. De verzoeker antwoordt dat in de middelen genoegzaam wordt uiteengezet dat de bestreden bepalingen een onredelijke en onevenredige belemmering invoeren van het fundamenteel recht op de toegang tot het gerecht van een categorie van vreemdelingen.

Zaak nr. 5863

A.4. De eerste verzoekende partij verantwoordt haar belang om in rechte op te treden, belang dat reeds door het Hof is aanvaard, door te steunen op artikel 495 van het Gerechtelijk Wetboek, waaruit blijkt dat zij tot doel heeft niet alleen de belangen van haar leden, maar tevens die van de rechtzoekenden te verdedigen; de tweede verzoekende partij is een advocate die het vreemdelingencontentieux behandelt.

De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van de artikelen 14, 3° en 4°, 21, 2°, en 27 van de voormelde wet van 8 mei 2013; zij zijn van mening dat de bestreden bepalingen leiden tot een nadelige behandeling van de advocaten en van de rechtzoekenden die worden bijgestaan door een advocaat, voor wie het risico toeneemt dat hun verzoekschrift onontvankelijk wordt verklaard en die aldus kunnen worden ontmoedigd een beroep te doen op een advocaat, hetgeen het recht op de toegang tot een rechter en op de bijstand van een advocaat belemmert.

A.5. De Ministerraad werpt een exceptie van niet-ontvankelijkheid op in zoverre de verzoekende partijen een argumentatie uiteenzetten betreffende het elektronisch verzenden van de synthesememorie, terwijl het beroep tot vernietiging niet is gericht tegen artikel 21, 3°, van de wet van 8 mei 2013.

Hij is eveneens van mening dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het artikel 27 van de wet van 8 mei 2013 beoogt, aangezien de verzoekers niet aantonen dat die bepaling de in de middelen aangevoerde bepalingen zou schenden.

A.6. De verzoekers antwoorden dat uit de uiteenzetting van hun verzoekschrift genoegzaam blijkt dat hun middelen zijn gericht tegen artikel 21, 3°, van de wet van 8 mei 2013.

A.7. De Ministerraad repliceert dat het aan het Hof staat te onderzoeken in welke mate het beroep ontvankelijk is ten aanzien van artikel 21, 3°, en stelt vast dat de verzoekers de onontvankelijkheid van hun beroep wat het bestreden artikel 27 betreft, niet betwisten.

Ten gronde

Zaak nr. 5853

A.8.1. Het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 13 en 191 van de Grondwet, is gericht tegen het bestreden artikel 21, in zoverre die bepaling alleen van de door een advocaat bijgestane verzoekers eist dat een kopie van de synthesememorie per elektronische post wordt overgezonden, en zij de niet-naleving van die vereiste bestraft met de niet-ontvankelijkheid van de synthesememorie.

Die maatregel zou een onverantwoord verschil in behandeling invoeren (1) onder de verzoekers naargelang zij al dan niet door een advocaat worden bijgestaan, (2) onder de verzoekers die worden bijgestaan door een advocaat, nu eens op de datum van indiening van de memorie, dan weer op een andere - vroegere of latere - datum en, (3) onder de verzoekers naargelang zij worden bijgestaan door een advocaat of door een andere mandataris; die maatregel zou ten slotte (4) een onredelijke en onevenredige belemmering invoeren van de toegang tot het gerecht voor de verzoekers die worden « bijgestaan » door een advocaat op de datum van de aanvraag tot indiening van de memorie.

A.8.2. De maatregel zou niet steunen op een objectief criterium, aangezien de « bijstand » van een advocaat geen nauwkeurig noch werkzaam criterium is, in tegenstelling tot, bijvoorbeeld, de keuze van de woonplaats.

Aldus zou de verzoeker die zou worden geholpen door een advocaat zonder dat formeel aan te geven, of die na de indiening van het verzoekschrift het mandaat van zijn raadsman zou intrekken, of nog, die de bijstand van een advocaat pas zou aangeven op de datum van indiening van zijn synthesememorie, niet ertoe gehouden zijn een kopie van de synthesememorie per elektronische post over te zenden.

De maatregel zou evenmin steunen op een redelijk criterium, in zoverre hij tot gevolg heeft de keuze voor de bijstand van een advocaat te benadelen door het gebruik van de elektronische procedure op te leggen, terwijl het niet zo is dat het hele beroep – onder wie de oudere advocaten of de advocaten die de informatica minder genegen zijn - dat communicatiemiddel gebruikt, en terwijl die verplichting situaties tot stand zou kunnen brengen waarin een e-mail om technische redenen niet zal worden ontvangen. Een derde die het beroep van advocaat niet uitoefent, kan de verzoeker overigens bijstaan bij het opstellen van diens geschriften, zonder te zijn gehouden tot de elektronische verzending. De sanctie van de niet-ontvankelijkheid, die uiteindelijk alleen de verzoeker treft, zou niet redelijk zijn in het licht van het nagestreefde doel dat erin bestaat de procedure te versnellen, aangezien het arrest pas meerdere maanden na de indiening van de memorie wordt gewezen.

Ten slotte zou de maatregel niet steunen op een evenredig criterium, aangezien het doel dat erin bestaat het werk van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen te vereenvoudigen, kan worden bereikt door alle verzoekers te vragen om hun proceduregeschriften, op facultatieve wijze, elektronisch in te dienen, zoals dat voor de Raad van State het geval is.

A.9.1. Het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 13 en 191 van de Grondwet, is gericht tegen het bestreden artikel 14, in zoverre die bepaling alleen van de door een advocaat bijgestane verzoekers eist dat procedurestukken per elektronische post worden overgezonden onder de bij een koninklijk besluit vastgestelde voorwaarden, waarbij wordt geweigerd de verzoekschriften die niet het voorwerp hebben uitgemaakt van een per elektronische post overgezonden kopie, op de rol in te schrijven.

Die maatregel zou een onverantwoord verschil creëren (1) onder de verzoekers naargelang zij al dan niet door een advocaat worden bijgestaan, (2) onder de verzoekers die worden bijgestaan door een advocaat, nu eens op de datum van indiening van het verzoekschrift, dan weer op een latere datum, en (3) onder de verzoekers naargelang zij worden bijgestaan door een advocaat of door een andere mandataris; die maatregel zou ook (4) een identieke procedurele behandeling onder de rechtzoekenden invoeren naargelang van hen al dan niet wordt geëist een synthesememorie in te dienen en, ten slotte, (5) de toegang tot het gerecht van de verzoekers die door een advocaat worden « bijgestaan », op onredelijke en onevenredige wijze belemmeren.

A.9.2. De verzoeker onderstreept dat het niet redelijk is de verzoekers verschillend te behandelen naar gelang van het ogenblik waarop zij een beroep doen op een advocaat, ofwel vanaf het stadium van het verzoekschrift, ofwel op een latere datum; indien een advocaat optreedt tussen de datum van de indiening van het verzoekschrift en die van de inschrijving ervan op de rol, zou hem immers niet kunnen worden verweten dat het verzoekschrift niet elektronisch meegedeeld is.

Bovendien, indien de verzoekende partij een synthesememorie binnen de termijn heeft ingediend, heeft de indiening van een elektronische versie van het verzoekschrift geen enkel nut voor de Raad, die zich zal uitspreken op basis van de later neergelegde memorie; en indien de verzoeker aangeeft geen memorie te zullen neerleggen, zal hij dan tegelijkertijd een elektronische versie van dat verzoekschrift kunnen meedelen binnen een nuttige termijn die geenszins belet dat dat laatste op de rol wordt ingeschreven, en wordt het werk van het gerecht niet gehinderd. Voor het overige wordt *mutatis mutandis* verwezen naar de uiteenzettingen betreffende het bestreden artikel 21.

A.10.1. De Ministerraad preciseert dat, in tegenstelling tot de advocaat, de mandatarissen geen mandaat *ad litem* genieten en dat het ogenblik waarop de verzoeker kiest voor een advocaat, geen enkel gevolg heeft voor het objectieve criterium van de bijstand van een advocaat, daar de verzoekers die niet worden bijgestaan door een advocaat en diegenen die dat wel zijn, zich niet in vergelijkbare situaties bevinden.

Immers, terwijl de rechtzoekenden die alleen in rechte optreden, geen beroepsbeoefenaars van het recht zijn, zijn de advocaten helpers van het gerecht, die aan deontologische regels zijn onderworpen : de artikelen 4.9, § 2, en 4.10, § 3, van de Gedragscode bepalen dat de bij de balie ingeschreven advocaten moeten beschikken over een elektronisch adres en over het gepaste materiaal dat doorgaans door de beroepsbeoefenaars wordt gebruikt; artikel 4.10, § 4, van dezelfde Code legt op om de elektronische correspondentie te behandelen en te bewaren « met dezelfde ijver en dezelfde zorg als de briefwisseling en de faxberichten »; de advocaten zijn bovendien onderworpen aan een continue vormingsplicht, zoals bepaald in artikel 3.26 van de Gedragscode. Indien de advocaat niet voldoet aan die plichten, riskeert hij een disciplinaire sanctie, maar eveneens om beroepsmatig aansprakelijk te worden gesteld op grond van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek.

A.10.2. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de bestreden wet tot doel heeft de taak van de magistraten bij het opstellen van de arresten te vereenvoudigen, maar eveneens, op termijn, toe te laten dat de procedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen volledig elektronisch wordt, naar het voorbeeld van de Europese rechtscollèges; de bestreden wijzigingen vormen in die optiek een stap in het proces van de volledige automatisering van de procedure, in het voordeel van alle betrokkenen, die nog slechts vier kopieën - in plaats van zes - van hun procedurehandeling moeten overhandigen. De modernisering van het administratieve rechtscollège vormt een gewettigd doel dat bijdraagt tot een kwalitatieve justitie binnen redelijke termijnen, hetgeen tegemoetkomt aan de belangen van de rechtzoekende zelf.

De verplichte elektronische verzending is eveneens ingevoerd ten laste van de tegenpartij, en de inwerkingtreding van de wet is zes maanden uitgesteld om zowel de Raad als de partijen toe te laten zich aan die wijzigingen op het vlak van de werkmethodes aan te passen; er is overigens geen enkele commentaar of geen enkel amendement geformuleerd om de geldende regeling te wijzigen.

A.10.3. De Ministerraad is van mening dat de vereiste van een elektronische verzending geen onredelijke last kan vormen in het licht van de normale uitoefening van het beroep van advocaat; de verzoeker brengt overigens niet de invoering van de elektronische procedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, die wordt geconfronteerd met een aanzienlijke stijging van het aantal beroepen, in het geding.

De sanctie bij het niet elektronisch verzenden van het gedinginleidend verzoekschrift is het feit dat het niet op de rol wordt ingeschreven, sanctie waarin artikel 39/69, § 1, van de wet van 15 december 1980 reeds voorzag, maar die pas geldt na een regularisatieprocedure in het kader waarvan de verzoeker zijn eventuele nalatigheid kan herstellen.

De sanctie van de niet-ontvankelijkheid van de synthesememorie is evenmin onevenredig : enerzijds is de verzoekende partij niet ertoe gehouden een synthesememorie neer te leggen; anderzijds voorziet de wet van 15 december 1980 reeds in een sanctie wegens de ontstentenis van het vereiste belang wanneer de verzoeker geen kennis geeft van zijn voornemen om een synthesememorie in te dienen, of wanneer hij die niet indient, terwijl hij had aangekondigd dat te doen; ten slotte verneemt de verzoeker die verplichting tot het elektronisch verzenden in een brief die de mededeling van de nota met opmerkingen van de tegenpartij begeleidt; het is in elk geval steeds mogelijk overmacht of onoverkomelijke dwaling aan te voeren en het Hof heeft reeds aanvaard dat de sanctie van de niet-ontvankelijkheid niet onevenredig was.

A.11. Ten aanzien van het onnauwkeurige criterium van de bijstand van een advocaat antwoordt de verzoeker dat een beroepsmatig optreden van een andere mandataris, dat ophoudt aan de deur van de rechtszaal, een essentiële hulp vormt die verantwoordt om een onderscheid te maken tussen de situatie van een door een mandataris geholpen rechtzoekende en die van een rechtzoekende die zichzelf verdedigt.

De verzoeker bekritiseert de onnauwkeurigheid van het criterium van de « bijstand van een advocaat », die ertoe leidt de rechtzoekende die zich vanaf het begin laat bijstaan door een advocaat anders te behandelen dan diegene die ervoor kiest gebruik te maken van die hulp tijdens het geding, maar die de rechtscollages daarvan niet in kennis stelt. Het feit dat de advocaat deontologisch gezien ertoe gehouden is een elektronisch adres te hebben, wijzigt het aldus tot stand gebrachte verschil in behandeling niet.

Ten slotte verheffen de twee Waalse decreten van 27 maart 2014 betreffende de communicaties via elektronische weg tussen de gebruikers en de Waalse openbare overheden de vrijheid van het gebruik van de communicatie via elektronische weg tot een beginsel.

A.12. De Ministerraad repliceert dat de kritiek in verband met het criterium van de bijstand door een advocaat de relevantie of zelfs de opportuniteit van de maatregel beoogt, hetgeen het Hof niet kan controleren, waarbij het evenmin de eventuele uitvoeringsmoeilijkheden, die de toepassing van de wet betreffen en vallen onder de bevoegdheid van de feitenrechter, kan toetsen. Het criterium van de keuze van de woonplaats zou overigens dezelfde vragen doen rijzen als het gekozen criterium.

De bestreden artikelen 14 en 21 voeren geen nieuwe sanctie in de wet van 15 december 1980 in, maar alleen een nieuwe voorwaarde voor het verzenden van de procedurehandelingen, waarbij de elektronische procedure eveneens is ingevoerd voor het Grondwettelijk Hof bij de bijzondere wet van 4 april 2014, alsook voor de Raad van State bij het koninklijk besluit van 13 januari 2014.

De Ministerraad stelt vast dat de kritiek in werkelijkheid geen betrekking heeft op een discriminatie onder rechtzoekenden, maar wel op de gevolgen van de bestreden bepalingen voor het werk van de advocaat, hetgeen ertoe zou leiden het beroep op een advocaat te benadelen. De termijn van acht dagen waarbinnen de advocaat kennis moet geven van zijn keuze om een synthesememorie in te dienen, is bij de wet van 31 december 2012 ingevoerd en kan bij het onderhavige beroep dus niet in het geding worden gebracht. De procedurestukken die een termijn doen lopen, zijn overigens uitgesloten van de elektronische kennisgeving. Voor het overige brengen de bestreden bepalingen geen enkele onredelijke last met zich mee voor de door een advocaat bijgestane rechtzoekende en bevatten zij voldoende waarborgen om te verzekeren dat die laatstgenoemde over een beroepsmiddel beschikt.

Zaak nr. 5863

A.13.1. In het eerste middel, afgeleid uit de schending van artikel 13 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, zijn de verzoekende partijen van mening dat de bestreden bepalingen, door de elektronische verzending van procedurestukken op te leggen, afbreuk doen aan het recht, van de betrokken rechtzoekenden, op de toegang tot een rechter.

De verzoekende partijen herinneren aan het belang dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens hecht aan het recht op de toegang tot de rechter gewaarborgd bij artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens; hoewel dat recht niet absoluut is, verzet het zich niettemin tegen elk overdreven formalisme, zoals blijkt uit het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens *L'Erablière* t. België van 24 februari 2009. Zij onderstrepen eveneens dat een groot deel van het contentieux van de aansprakelijkheid betrekking heeft op de indiening van procedurestukken buiten de termijn.

A.13.2. De verzoekende partijen stellen vast dat, hoewel voor de elektronische verzending van het verzoekschrift een mogelijkheid tot regularisatie bestaat, die mogelijkheid niet bestaat voor het elektronisch verzenden van de synthesememorie.

Aangezien de procedurestukken verder bij aangetekende brief worden ingediend, streeft de vereiste van een aanvullende elektronische verzending echter slechts een praktisch doel na dat erin bestaat de magistraten toe te laten om, in de arresten, elementen uit de procedurestukken « te knippen en te plakken ». In het licht van dat doel is het niet verantwoord de elektronische verzending van procedurestukken op straffe van niet-ontvankelijkheid op te leggen : dat overdreven formalisme vormt, rekening houdend met de rechtspraak van zowel het Europees Hof voor de Rechten van de Mens als het Grondwettelijk Hof, een aantasting van het recht op de toegang tot de rechter dat niet verantwoord is door vereisten van behoorlijke rechtsbedeling of door het risico van rechtsonzekerheid.

Die maatregel is des te meer onevenredig, daar de bestreden wet geen enkele waarborg invoert die de rechtzoekende rechtszekerheid zou bieden ten aanzien van het elektronisch verzenden van zijn procedurestukken, waarbij de Koning over de volle bevoegdheid beschikt om de vorm en de voorwaarden inzake de elektronisch verzending te bepalen, en waarbij de griffier geen kennis moet geven van een ontvangstbewijs in geval van een elektronische verzending. Voor het overige, hoewel de wetgever heeft verwezen naar de praktijk van het Gerecht voor Ambtenarenzaken van de Europese Unie, herinneren de verzoekende partijen eraan dat de elektronische procedure er niet is geregeld via e-mails, maar via een informaticatoepassing, waarvoor een persoonlijke gebruikersnaam en een persoonlijk wachtwoord vereist zijn.

A.14. In het tweede middel, afgeleid uit de schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, gewaarborgd bij de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 13 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, zijn de verzoekende partijen van mening dat de bestreden bepalingen een discriminatie invoeren onder de verzoekers die een procedure instellen voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, naargelang zij al dan niet door een advocaat worden bijgestaan.

Die categorieën van rechtzoekenden zijn vergelijkbaar en, hoewel het criterium objectief is, is het niet relevant ten aanzien van het door de wetgever nagestreefde doel dat erin bestaat de magistraten toe te laten om in hun arresten de inhoud van de verzoekschriften, nota's en synthesememories gemakkelijker over te nemen. De beoogde tijdswinst zou overigens beter bereikt worden indien men de elektronische verzending eveneens oplegde aan de verzoekers die niet door een advocaat worden bijgestaan.

De combinatie van zware sancties, die niet evenredig zijn met de door de wetgever nagestreefde tijdswinst, met de onzekerheid omtrent de elektronische verzending, zal ertoe leiden dat minder verzoekschriften worden ingediend met de bijstand van een advocaat, zodat het door de wetgever nagestreefde doel niet zal worden bereikt.

A.15. Ten aanzien van het eerste middel stelt de Ministerraad vast dat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten te dezen niet kunnen worden aangevoerd, aangezien zij niet van toepassing zijn op de beslissingen met betrekking tot de toegang tot het grondgebied, het verblijf en de verwijdering van vreemdelingen. Indien het Hof het middel ontvankelijk acht in zoverre daarin artikel 13 van de Grondwet wordt beoogd, is de Ministerraad van mening dat de verzoekende partijen geen schending van hun recht op de toegang tot de rechter aantonen.

De kritiek betreffende de « kapitale » sanctie voor de synthesememorie is niet ontvankelijk vermits die sanctie is ingevoerd bij de wet van 31 december 2012 en niet bij de bestreden wet : het zou niet logisch zijn te voorzien in een andere sanctie voor de niet-naleving van de elektronische verzending dan voor de niet-naleving van de verzending van de versie op papier; die sanctie betreft overigens iedere verzoeker voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, alsook, in het algemeen, de niet-naleving van de bepalingen betreffende de synthesememorie.

De Ministerraad herinnert eveneens aan het bij de wet van 8 mei 2013 nagestreefde doel, dat, na de oprichting van een internetsite, de tweede stap vormt naar de elektronische behandeling van de beroepen voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. De verplichte elektronische verzending van een kopie van stukken, naast een aangetekende zending, vormt geen onredelijke beperking van het recht op de toegang tot de rechter, temeer daar men van de advocaten kan verwachten dat zij hun verzoekschrift en eventuele synthesememorie op elektronische wijze hebben opgesteld. Die elektronische verzending heeft overigens tot gevolg dat de verzoeker nog slechts vier en niet langer zes kopieën van zijn verzoekschrift moet indienen.

Ten aanzien van de waarborgen inzake de ontvangst van de elektronische verzending stelt de Ministerraad vast dat de bestreden bepalingen betrekking hebben op de elektronische verzending, en niet de ontvangst ervan, en dat de kritiek van de verzoekende partijen betrekking heeft op het koninklijk besluit van 26 januari 2014, dat niet onder de bevoegdheid van het Hof ressorteert.

A.16. Ten aanzien van het tweede middel verwijst de Ministerraad naar de opmerkingen in verband met het eerste middel, wat betreft artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, en wat betreft de sanctie van de niet-ontvankelijkheid van de synthesememorie.

Voor het overige bevinden de verzoekers die al dan niet een beroep op een advocaat doen, zich in verschillende situaties, waarbij de advocaat verantwoordelijk is voor de opdrachten die zijn cliënt hem toevertrouwt. Bovendien zijn de verzoekschriften die zonder de bijstand van een advocaat worden ingediend, zeer zeldzaam, en in dat geval kunnen zij handgeschreven zijn; in het omgekeerde geval spreekt het vanzelf dat de advocaat beschikt over een elektronische versie van de procedurestukken. Het niet elektronisch verzenden van een kopie van het verzoekschrift kan overigens het voorwerp uitmaken van een regularisatieprocedure, zodat de sanctie niet onevenredig is ten aanzien van het nagestreefde doel dat erin bestaat het verloop van de procedure voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, die wordt geconfronteerd met een aanzienlijke toename van het aantal beroepen, te vereenvoudigen.

De verzoekers tonen niet aan dat die maatregelen zullen ontmoedigen om een beroep te doen op een advocaat, van wie mag worden verwacht dat hij de procedureregels naleeft; het omgekeerde oordelen, zou erop neerkomen dat men belet in ontvankelijkheidsvoorwaarden te voorzien.

A.17. Ten aanzien van het eerste middel antwoorden de verzoekers dat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten alleen worden aangevoerd in combinatie met artikel 13 van de Grondwet, bepaling die volgens het Hof, op autonome wijze, het recht op de toegang tot de rechter waarborgt.

Zij onderstrepen dat zij de sanctie van de niet-ontvankelijkheid voor het niet tijdig indienen of het niet indienen van de synthesememorie, sanctie die iedere verzoeker treft, op zich niet bekritisieren, maar wel alleen de toevoeging van die sanctie, enkel voor de door een advocaat bijgestane verzoekers, wanneer een kopie van die memorie niet op elektronische wijze wordt overgezonden.

In geval van een aangetekende zending maakt het optreden van een derde - De Post - het overigens mogelijk de rechtszekerheid van de verzoeker ten aanzien van het verzenden van een procedurestuk te waarborgen, waarbij overmacht kan worden aangetoond door de fout van een identificeerbare derde, hetgeen niet het geval is voor het verzenden via e-mail, aangezien verschillende servers de ontvangst kunnen vertragen, zonder de waarborg dat de inhoud van de boodschap onveranderd blijft, waarbij het aantonen van overmacht bijgevolg veel moeilijker is. Het staat aan de wetgever zelf te voorzien in de waarborgen voor die elektronische verzendingen, zonder de Koning een blanco cheque te geven.

De wet van 10 juli 2006, die het mogelijk maakt de beroepsbeoefenaars ertoe te verplichten gebruik te maken van de elektronische procedure, bevat, in tegenstelling tot de bestreden wet, waarborgen in verband met het elektronisch indienen van procedurestukken door middel van een websysteem (het project Phenix) waarbij de datum van indiening wordt geregistreerd en een ontvangstbewijs wordt verzonden.

A.18. Ten aanzien van het tweede middel antwoorden de verzoekers dat artikel 13 van de Grondwet een autonome referentienorm is, waarbij het recht op de toegang tot de rechter bovendien een algemeen rechtsbeginsel is waarmee het Hof rekening kan houden bij zijn toetsing aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Het feit dat de advocaten beroepsmatig optreden, waarbij hun aansprakelijkheid geldt, wijzigt de vergelijkbaarheid tussen de door een advocaat bijgestane rechtzoekende en de rechtzoekende die niet door een advocaat wordt bijgestaan, niet.

Het feit dat de advocaat op de hoogte is van de procedureregels of dat een regularisatieprocedure bestaat, staat los van de kritiek: men kan van een advocaat niet verwachten dat hij aansprakelijk wordt gesteld wegens een technisch probleem verbonden aan de verzending van een procedurestuk. De zware sanctie voor het niet elektronisch verzenden staat los van het nagestreefde doel en, in de veronderstelling dat de indiening van een elektronische kopie noodzakelijk wordt geacht, staat het dan aan de wetgever aan de elektronische verzending waarborgen te koppelen.

A.19.1. Ten aanzien van het eerste middel repliceert de Ministerraad dat, naar aanleiding van het arrest nr. 88/2012, de wetgever in 2012 het systeem van de syntheseseminarie heeft ingevoerd dat ertoe strekt het werk van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen te vereenvoudigen, en dat de bestreden bepalingen ook dat doel nastreven.

Het uitgangspunt van de verzoekers is overigens verkeerd wanneer zij argumenteren dat de bestreden bepalingen alleen ertoe strekken het de magistraten mogelijk te maken te knippen en te plakken, terwijl zij een stap vormen in de geleidelijke invoering van een elektronische behandeling van de beroepen. De verzoekers tonen niet aan dat het recht op de toegang tot de rechter zou worden belemmerd door de vereiste van de elektronische verzending of dat dat recht een ontvangstbewijs vereist in geval van een elektronische verzending; het zal aan de bevoegde rechter staan om eventueel te oordelen over de omstandigheden van overmacht die die verzending beletten; het intercepteren van een e-mail door een derde die de inhoud ervan zou wijzigen, vormt een strafrechtelijk misdrijf dat kan worden bestraft. De Ministerraad herinnert eraan dat het Phenix-project betrekking heeft op de gerechtelijke procedure en nog niet van kracht is, zodat het niet kan worden omgezet naar de procedures voor de administratieve rechtscolleges; men kan overigens een systeem van een volledig platform niet vergelijken met de geleidelijke invoering van de elektronische procedure voor een rechtscollege.

A.19.2. Ten aanzien van het tweede middel onderstreept de Ministerraad dat de verzoekers niet aantonen dat de bestreden bepalingen, beperkt tot enkele procedurehandelingen, het instellen van een beroep voor de Raad belemmeren of zullen ontmoedigen om een beroep te doen op een advocaat, van wie kan worden verwacht dat hij de procedureregels in acht neemt. Voor het overige kan het feit dat de ontstentenis van een elektronische verzending in de praktijk te wijten is aan een menselijke fout van de advocaat, de wetgever niet beletten te voorzien in ontvankelijkheidsvereisten die het werk van de Raad, die wordt geconfronteerd met een toename van het aantal beroepen, beogen te verbeteren.

Ten aanzien van de vordering tot tussenkomst

A.20. De « Ordre des barreaux francophones et germanophone » verantwoordt haar belang bij de tussenkomst in de onderhavige zaken door haar opdracht die erin bestaat te waken over de gemeenschappelijke beroepsbelangen van haar leden, overeenkomstig artikel 495 van het Gerechtelijk Wetboek.

De tussenkomende partij neemt de kritiek over die in de zaak nr. 5853 is uiteengezet, waarbij zij onderstreept dat het overdreven formalisme van de bestreden bepalingen, die ertoe zouden strekken de verzoeker aan te zetten tot een procedurefout, noch gewettigd, noch te verantwoorden is in een rechtsstaat; de gevolgen van die maatregel wijzen overigens reeds op een aanzienlijke toename van het aantal onherstelbare vergissingen en vertragingen.

A.21. De Ministerraad onderstreept dat de tussenkomende partij de argumentatie overneemt die is uiteengezet in de zaak nr. 5853, zonder evenwel de vergelijkbaarheid van de vergeleken categorieën aan te tonen. De kritiek die betrekking heeft op de concrete uitvoering in het koninklijk besluit van 26 januari 2014 kan niet worden aanvaard.

Volgens de Ministerraad geldt de verplichting tot elektronische verzending voor de door een advocaat bijgestane verzoeker op het ogenblik van de indiening van het verzoekschrift, en de tussenkomende partij toont geen enkele aantasting aan van het recht op de toegang tot de rechter of van het gelijkheidsbeginsel.

– B –

Ten aanzien van de bestreden bepalingen

B.1.1. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen is een administratief rechtscollege dat bevoegd is om uitspraak te doen over beroepen met volle rechtsmacht die tegen beslissingen van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen zijn gericht, alsook over beroepen tot vernietiging van andere « individuele beslissingen genomen met toepassing van de wetten betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » (artikelen 39/1 en 39/2 van de wet van 15 december 1980 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen »).

B.1.2. De voornaamste procedureregels die voor dat rechtscollege moeten worden gevolgd, worden vermeld in hoofdstuk 5 (« De rechtspleging ») van titel *Ibis* (« De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ») van de wet van 15 december 1980.

De artikelen 39/56 tot 39/68-2, die afdeling I van dat hoofdstuk vormen, zijn « gemeenschappelijke bepalingen », die van toepassing zijn op de procedure die zowel bij beroepen met volle rechtsmacht als bij annulatieberoepen moet worden gevolgd. De artikelen 39/69 tot 39/77, die afdeling II van dat hoofdstuk vormen, zijn « specifieke bepalingen die gelden voor de beroepen met volle rechtsmacht tegen beslissingen van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen ».

De artikelen 39/78 tot 39/85, die afdeling III van het voormelde hoofdstuk vormen, hebben betrekking op het « annulatieberoep ».

B.2.1. De beroepen tot vernietiging zijn gericht tegen de artikelen 11, 14, 21 en 27 van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen II ».

De bestreden artikelen 11, 14 en 21 wijzigen respectievelijk de artikelen 39/57-1, 39/69 en 39/81 van de wet van 15 december 1980; het bestreden artikel 27 bepaalt de inwerkingtreding van die wijzigingen.

B.2.2.1. Artikel 11 van de wet van 8 mei 2013 wordt door de verzoeker in de zaak nr. 5853 uitsluitend bestreden in zoverre die bepaling verwijst naar artikel 39/69, § 1, derde lid, 7°, zoals ingevoegd bij het bestreden artikel 14, 3°.

Het bestreden artikel 11, 1°, vult artikel 39/57-1, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 aan met de volgende zin :

« Indien een partij woonplaats heeft gekozen bij een advocaat, mogen deze verzendingen ook geschieden per elektronische post op het adres dat de advocaat heeft gebruikt voor het toezenden van het in artikel 39/69, § 1, derde lid, 7°, bedoelde afschrift, tenzij de advocaat uitdrukkelijk een ander elektronisch adres hiertoe heeft opgegeven ».

B.2.2.2. Zoals aangevuld bij het bestreden artikel 11, 1°, bepaalt artikel 39/57-1, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 :

« Op voorwaarde dat het geen oproeping betreft, mogen de verzendingen echter bij gewone brief of bij fax worden gedaan wanneer de ontvangst ervan geen termijn doet ingaan. Indien een partij woonplaats heeft gekozen bij een advocaat, mogen deze verzendingen ook geschieden per elektronische post op het adres dat de advocaat heeft gebruikt voor het toezenden van het in artikel 39/69, § 1, derde lid, 7°, bedoelde afschrift, tenzij de advocaat uitdrukkelijk een ander elektronisch adres hiertoe heeft opgegeven ».

B.2.3. Artikel 14, 3°, van de wet van 8 mei 2013 vult artikel 39/69, § 1, derde lid, van de wet van 15 december 1980 aan met een 7°, dat luidt :

« 7° verzoekschriften ingediend door een partij die wordt bijgestaan door een advocaat, waarvan geen afschrift per elektronische post en op de bij koninklijk besluit bepaalde wijze werd overgezonden ».

Het bestreden artikel 14, 4°, voegt in artikel 39/69, § 1, vierde lid, het cijfer « , 7° » in tussen de woorden « het derde lid, 1°, 2°, 4°, 5°, 6° » en de woorden « richt de hoofdgriffier ».

B.2.4. Het bestreden artikel 21, 2°, vult artikel 39/81, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 aan met de volgende zin :

« Op straffe van niet-ontvankelijkheid van de nota met opmerkingen wordt, indien de originele nota is ingediend bij aangetekende brief of per bode met ontvangstbewijs, binnen dezelfde termijn een afschrift ervan per elektronische post en op de bij koninklijk besluit bepaalde wijze overgezonden ».

Het bestreden artikel 21, 3°, voegt tussen het zevende en het achtste lid van artikel 39/81 van de wet van 15 december 1980 het volgende lid in :

« Op straffe van niet-ontvankelijkheid van de synthesesmemorie en indien de verzoekende partij wordt bijgestaan door een advocaat, wordt binnen de in het vijfde lid bepaalde termijn om een synthesesmemorie in te dienen, een afschrift ervan per elektronische post en op de bij koninklijk besluit bepaalde wijze overgezonden. De griffie maakt uitdrukkelijk melding van dit voorschrift op de in het derde lid bedoelde kennisgeving ».

B.2.5. Krachtens het bestreden artikel 27 zijn de bestreden bepalingen in werking getreden « op de eerste dag van de zesde maand die volgt na de maand van bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad* », namelijk 1 februari 2014.

Uit de uiteenzetting van de verzoekschriften blijkt dat die bepaling alleen wordt bestreden in zoverre daarin wordt verwezen naar de andere bestreden bepalingen.

B.3. Volgens de parlementaire voorbereiding streven de bestreden bepalingen naar het « stapsgewijze realiseren van een elektronische behandeling van beroepen voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen » :

« Er werd voor geopteerd om een geheel van maatregelen te nemen die er kunnen toe leiden dat, zonder dat hiertoe belangrijke investeringen nodig zijn, de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zijn kernopdracht, het uitspreken van kwalitatief hoogstaande arresten binnen de wettelijke termijnen, nog beter kan vervullen.

[...]

4. het stapsgewijze realiseren van een elektronische behandeling van beroepen voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen;

[...]

Thans geschieden intern de (griffie van de) Raad veel werkprocessen reeds op elektronische wijze. Vastgesteld moet evenwel worden dat de communicatie met de partijen nog steeds twintigeeuws is, m.n. op schriftelijke wijze (brief en/of fax). Het is de bedoeling van de Regering dat de Raad als modern administratief rechtscollege volop de ' elektronische kaart ' trekt en maximaal inzet op de elektronische procesvoering. Internationale voorbeelden zoals bv. Het Gerecht van Ambtenarenzaken van de Europese Unie kunnen hierbij ter inspiratie dienen wat de neerlegging en de betekening van processtukken betreft.

Het gebruik van parallelle elektronische documenten moet er voor zorgen dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen op termijn nog sneller kan functioneren. Toch overweegt de Regering om niet overhaast te werk te gaan. Liever dan één grote aanpassing te doen die jaren in beslag zal nemen om deze uit te voeren, kiest de Regering voor wat de communicatie met de procespartijen betreft, voor een geleidelijke invoering met quick-wins. Zo wordt in het wetsontwerp onder voorwaarden de verplichting opgelegd aan de partijen om het verzoekschrift en de nota met opmerkingen elektronisch aan de Raad te bezorgen. De invoering van deze beperkte maatregel heeft een onmiddellijke impact : processtukken die de procespartijen in de regel elektronisch ter beschikking hebben, moeten niet langer door de magistraten ingescand of overgetypt [...] worden bij het opstellen van hun arresten. Het spreekt voor zich dat hierbij veel tijdswinst kan geboekt worden. Tevens wordt reeds de mogelijkheid voorzien om bepaalde stukken elektronisch aan de partijen over te maken. In een latere fase moet het, mede op basis van de eerste ervaringen met de in het ontwerp voorziene elektronische neerlegging en betekeningen, mogelijk zijn om te komen tot een volledige vervanging van de papieren rechtsplegingsdossiers » (*Parl. St.*, Kamer, 2012-2013, DOC 53-2555/001 en 2556/001, pp. 30-33).

In de parlementaire voorbereiding met betrekking tot het bestreden artikel 11 wordt ook uiteengezet :

« Het is de bedoeling dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in de toekomst steeds meer met elektronische documenten gaat werken. Er wordt voor geopteerd om stapsgewijs te werken. Allereerst werd een website ontwikkeld die de rechtzoekende toelaat de rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen eenvoudig terug te vinden en om kennis te kunnen nemen van een aantal praktische inlichtingen inzake de werking van dit rechtscollege. Een tweede fase in de ontwikkeling van een e-rechtscollege bestaat erin de door de partijen elektronisch ingediende procedurestukken te gebruiken bij de opmaak van arresten. In een derde fase dient de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen ook te kunnen overgaan tot de uitbouw van een systeem waarbij bijna de hele procedure (insturen verzoekschrift, verwerken, inzage procedurestukken, kennisgeving van akten, enz.) elektronisch verloopt. Hiertoe worden nu reeds een aantal aanpassingen in de Vreemdelingenwet doorgevoerd. De voorziene aanpassingen aan artikel 39/57-1 laten de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen toe om, zodra de nodige praktische modaliteiten geregeld zijn, verzendingen, die heden via de postdiensten of per fax gebeuren, ook via elektronische weg te doen » (*ibid.*, pp. 40-41).

Er is eveneens gepreciseerd :

« De inwerkingtreding van deze wet wordt, voor wat betreft de regeling waarbij aan de partijen opgelegd wordt om een elektronisch afschrift over te maken van hun processtuk,

voorzien op de eerste dag van de zesde maand die volgt na de maand van de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van deze wet. Dit om de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en de partijen voldoende tijd te geven voor de eventueel noodzakelijke aanpassingen op informaticavlak (bijv. aanmaken e-mailaccount) » (*ibid.*, p. 59).

B.4. Artikel 1 van het koninklijk besluit van 26 januari 2014 « tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 december 2006 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen » heeft artikel 3, § 3, van het voormelde koninklijk besluit van 21 december 2006 als volgt vervangen :

« § 3. De afschriften per elektronische post zoals bedoeld in artikel 39/69, § 1, derde lid, 7°, artikel 39/72, § 1, lid 2 en artikel 39/81, lid 2 en 8 van de wet van 15 december 1980 worden, in de vorm van een bestand als bijlage bij een e-mail aan de Raad gestuurd op het volgende adres :

procedure.rvv-cce@ibz.fgov.be

De elektronische afschriften, zoals bedoeld in het vorige lid, dienen te beantwoorden aan de volgende voorwaarden :

1° Elke mail heeft slechts betrekking op één beroep en op één procedurestuk.

2° De hieronder aangegeven afkortingen en referenties, worden gescheiden door een liggend streepje ‘ – ’, worden zowel gebruikt voor het veld ‘ onderwerp ’ van de mail als voor de naam het bijgevoegde bestand.

a) voor de afschriften zoals bedoeld in artikel 39/69, § 1, derde lid, 7°, van de wet van 15 december 1980 : de afkorting ‘ REQ ’, gevolgd door het dossiernummer bij de Dienst Vreemdelingenzaken, gevolgd door de naam van de verzoeker;

b) voor de afschriften zoals bedoeld in artikel 39/69, § 1, vierde lid, van de wet van 15 december 1980 : de afkorting ‘ REGUL ’, gevolgd door het referentenummer zoals vermeld in de regularisatiebrief die door de griffie werd verzonden, gevolgd door de naam van de verzoeker;

c) voor de afschriften zoals bedoeld in artikel 39/72, § 1, tweede lid, en artikel 39/81, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 : het rolnummer gevolgd door de afkorting ‘ NOT ’, gevolgd door de naam van de verzoeker, gevolgd door de afkorting ‘ CG ’ of ‘ DVZOE ’ indien de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen respectievelijk de minister of zijn gemachtigde de verwerende partij is of gevolgd door de naam van de stad/gemeente die werd aangeduid als verwerende partij;

d) voor de afschriften zoals bedoeld in artikel 39/81, achtste lid, van de wet van 15 december 1980 : het rolnummer gevolgd door de afkorting ‘ SYNT ’, gevolgd door de naam van de verzoeker;

In het geval er meerdere verzoekers zijn, zal enkel naar de persoon die als eerste wordt vermeld in het verzoekschrift, worden verwezen.

3° Het elektronische afschrift van het procedurestuk wordt doorgestuurd in het formaat ‘ Portable Document Format Archivable (.pdf/A) ’ of in het formaat ‘ OpenDocument Texte (.odt) ’ ».

Die bepaling is, krachtens artikel 2 van het voormelde koninklijk besluit van 26 januari 2014, in werking getreden op 1 februari 2014.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.5. De verzoekende partij in de zaak nr. 5853 verantwoordt haar belang bij het beroep door haar hoedanigheid van rechtzoekende die een annulatieberoep voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft ingesteld.

De Orde van Vlaamse balies, de eerste verzoekende partij in de zaak nr. 5863, en de « Ordre des barreaux francophones et germanophone », tussenkommende partij, hebben met name de taak te waken over de gemeenschappelijke beroepsbelangen van hun leden (artikel 495, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek) en kunnen initiatieven en maatregelen nemen die nuttig zijn voor de behartiging van de belangen van de advocaat en van de rechtzoekende (artikel 495, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek); zij doen blijken van het vereiste belang om de vernietiging te vorderen van bepalingen die de elektronische verzending van procedurestukken opleggen aan de door een advocaat bijgestane rechtzoekende, hetgeen overigens niet wordt betwist door de Ministerraad.

Aangezien het beroep ontvankelijk is wat de eerste verzoekende partij in de zaak nr. 5863 betreft, dient het beroep van de tweede verzoekende partij niet te worden onderzocht.

B.6. De Ministerraad werpt een exceptie van niet-ontvankelijkheid op in zoverre de verzoekende partijen in de zaak nr. 5863 een argumentatie uiteenzetten in verband met de elektronische verzending van de synthesememorie, terwijl het beroep tot vernietiging niet is gericht tegen artikel 21, 3°, van de wet van 8 mei 2013, maar tegen artikel 21, 2°, van de wet van 8 mei 2013.

B.7.1. Krachtens artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof dient een verzoekschrift een uiteenzetting van de feiten en de middelen te bevatten.

Om te voldoen aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, moeten de middelen van het verzoekschrift te kennen geven welke van de regels waarvan het Hof de naleving waarborgt, zouden zijn geschonden, alsook welke de bepalingen zijn die deze regels zouden schenden, en uiteenzetten in welk opzicht die regels door de bedoelde bepalingen zouden zijn geschonden. Die vereisten zijn ingegeven, enerzijds, door de noodzaak voor het Hof om vanaf het indienen van het verzoekschrift in staat te zijn de juiste draagwijdte van het beroep tot vernietiging te bepalen, en, anderzijds, door de zorg om aan de andere partijen in het geding de mogelijkheid te bieden op de argumenten van de verzoekers te repliceren, waartoe een duidelijke en ondubbelzinnige uiteenzetting van de middelen onontbeerlijk is.

B.7.2. Uit de in het verzoekschrift vervatte uiteenzetting van de middelen blijkt onmiskenbaar dat de verzoekende partijen artikel 21, 3°, van de wet van 8 mei 2013 beogen. De materiële vergissing in verband met het bestreden deel van het artikel heeft de Ministerraad overigens niet verhinderd op adequate wijze zijn verdediging te voeren, zodat is voldaan aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989.

B.7.3. De exceptie wordt verworpen.

Ten gronde

Wat betreft de elektronische verzending van een afschrift van het verzoekschrift (het bestreden artikel 14, 3° en 4°)

B.8.1. Het tweede middel in de zaak nr. 5853, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 13 en 191 van de Grondwet, is gericht tegen het bestreden artikel 14, in zoverre die bepaling alleen van de door een advocaat bijgestane verzoekers eist dat procedurestukken per elektronische post worden overgezonden onder de bij een koninklijk besluit vastgestelde voorwaarden, waarbij wordt geweigerd de verzoekschriften die niet het

voorwerp hebben uitgemaakt van een per elektronische post overgezonden afschrift, op de rol in te schrijven.

Die maatregel zou een onverantwoord verschil in behandeling creëren onder de verzoekers voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen naargelang zij al dan niet worden bijgestaan door een advocaat, waardoor de toegang tot het gerecht van de door een advocaat « bijgestane » verzoekers op onredelijke en onevenredige wijze wordt belemmerd, waarbij de bijstand van een advocaat bovendien een onnauwkeurig criterium zou zijn.

B.8.2. In het eerste middel, afgeleid uit de schending van artikel 13 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, zijn de verzoekende partijen in de zaak nr. 5863 van mening dat de bestreden bepalingen, door de elektronische verzending van procedur stukken op te leggen, afbreuk doen aan het recht, van de betrokken rechtzoekenden, op de toegang tot een rechter.

In hun tweede middel, afgeleid uit de schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, gewaarborgd bij de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 13 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, zijn dezelfde verzoekende partijen van mening dat de bestreden bepalingen een discriminatie invoeren onder de verzoekers die een procedure instellen voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen naargelang zij al dan niet door een advocaat worden bijgestaan.

B.8.3. Het Hof onderzoekt de middelen samen.

B.9.1. De Ministerraad werpt een exceptie van niet-ontvankelijkheid van het tweede middel op in de zaak nr. 5853, in zoverre het is afgeleid uit de schending van artikel 191 van de Grondwet.

B.9.2. Artikel 191 van de Grondwet kan enkel zijn geschonden in zoverre de bestreden bepalingen een verschil in behandeling instellen tussen bepaalde vreemdelingen en de Belgen. Aangezien uit de uiteenzetting van het verzoekschrift blijkt dat de verschillen in behandeling

die in dat middel worden bekritiseerd, uitsluitend betrekking hebben op de vergelijking van verschillende categorieën van vreemdelingen die in rechte optreden voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, is het voormelde middel niet ontvankelijk in zoverre het uit de schending van artikel 191 van de Grondwet is afgeleid.

B.10.1. De Ministerraad werpt eveneens een exceptie van niet-ontvankelijkheid op van de middelen in de zaak nr. 5863, in zoverre zij zijn afgeleid uit de schending van artikel 13 van de Grondwet en van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

B.10.2. Zonder dat het noodzakelijk is te onderzoeken of alle in het middel aangehaalde bepalingen van toepassing zijn op het specifieke contentieux waarvan de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen kennisneemt, volstaat het vast te stellen dat het bij die bepalingen gewaarborgde recht op de toegang tot de rechter bovendien voortvloeit uit een algemeen rechtsbeginsel dat met inachtneming van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet aan eenieder moet worden gewaarborgd.

B.11. Zoals gewijzigd bij het bestreden artikel 14 bepaalt artikel 39/69, § 1, derde tot zesde lid, van de wet van 15 december 1980 :

« Op de rol worden niet geplaatst :

1° beroepen zonder afschrift van de bestreden akte of van het stuk waarbij de handeling ter kennis is gebracht van de verzoekende partij;

2° beroepen waarbij geen vier afschriften ervan gevoegd zijn;

3° de beroepen waarvoor het geheven rolrecht niet is gekweten;

4° verzoekschriften die niet ondertekend zijn;

5° verzoekschriften die geen keuze van woonplaats in België bevatten;

6° verzoekschriften waarbij geen inventaris is gevoegd van de stukken die alle overeenkomstig die inventaris moeten zijn genummerd;

7° verzoekschriften ingediend door een partij die wordt bijgestaan door een advocaat, waarvan geen afschrift per elektronische post en op de bij koninklijk besluit bepaalde wijze werd overgezonden.

In geval van toepassing van het derde lid, 1°, 2°, 4°, 5°, 6°, 7° richt de hoofdgriffier aan de verzoekende partij een brief waarbij wordt meegedeeld waarom het verzoekschrift niet is ingeschreven op de rol en waarbij die partij wordt verzocht binnen acht dagen haar verzoekschrift te regulariseren.

De verzoekende partij die haar verzoekschrift regulariseert binnen acht dagen na de ontvangst van het in het vierde lid bedoelde verzoek, wordt geacht het te hebben ingediend op de datum van de eerste verzending ervan.

Een verzoekschrift dat niet, onvolledig of laattijdig is geregulariseerd, wordt geacht niet te zijn ingediend ».

B.12.1. De toename en het dringende karakter van de geschillen die zijn ontstaan uit de toepassing van de wet van 15 december 1980 verantwoordt de goedkeuring van bijzondere regels die geschikt zijn om de behandeling van de beroepen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen te versnellen. De maatregelen die zijn bestemd om de procedure te versnellen en te vereenvoudigen, zijn evenwel enkel toelaatbaar op voorwaarde dat zij niet op onevenredige wijze afbreuk doen aan het recht van de verzoekers om de jurisdictionele waarborgen te genieten die het hun mogelijk maken hun grieven die uit de schending van hun rechten zijn afgeleid, in het kader van een daadwerkelijk rechtsmiddel door een rechter te laten onderzoeken.

B.12.2. In de parlementaire voorbereiding met betrekking tot het bestreden artikel 14, 3° en 4°, wordt uiteengezet :

« 2. De hierna uiteengezette invoering van de elektronische mededeling van een afschrift van het verzoekschrift impliceert dat het volstaat dat de verzoekende partij, naast het origineel, vier afschriften van haar verzoekschrift neerlegt (afschrift voor de verwerende partij(en), en de dossiers (en het rechtsplegingsdossier en de individuele zittingsmappen van de zetel)). Het is dan ook niet nodig om in deze hypothese de neerlegging van zes afschriften te vereisen.

3 en 4. Om de magistraten bij de Raad toe te laten sneller te werken is het aangewezen dat zij kunnen beschikken over een elektronische versie van de verzoekschriften. De verplichting wordt daarom opgelegd aan de verzoekende partij die wordt bijgestaan door een advocaat - van wie mag verwacht worden dat hij zijn verzoekschriften in elektronische vorm heeft opgesteld - dat een elektronische versie van het verzoekschrift, naast de papieren versie, wordt overgemaakt. Een tekortkoming aan deze verplichting zal aanleiding geven tot toepassing van de gemeenrechtelijke procedure tot regularisatie van het verzoekschrift en dit op vraag van de griffie. De precieze praktische modaliteiten zullen verder bepaald worden in het in artikel 39/68 van de Vreemdelingenwet bedoelde koninklijk besluit » (*Parl. St.*, Kamer, 2012-2013, DOC 53-2555/001 en 2556/001, p. 44).

B.12.3. Uit hetgeen voorafgaat, vloeit voort dat de verplichting om, naast de papieren versie, een elektronisch afschrift van het verzoekschrift over te zenden, naar het voorbeeld van met name de verplichting om vier kopieën van het verzoekschrift bij te voegen, beoogd in artikel 39/69, § 1, derde lid, 2°, van de wet van 15 december 1980, verantwoord is door het doel dat erin bestaat het werk voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen te vereenvoudigen.

B.13.1. Artikel 39/69, § 1, derde lid, 7°, van de wet van 15 december 1980, zoals gewijzigd bij het bestreden artikel 14, 3°, heeft tot gevolg dat alleen de door een advocaat bijgestane verzoekers zijn onderworpen aan de verplichting om een afschrift van het verzoekschrift op elektronische wijze over te zenden.

B.13.2. Een dergelijk onderscheid berust op een criterium dat objectief en relevant is ten opzichte van het nagestreefde doel.

In zijn hoedanigheid van helper van het gerecht is de advocaat een beroepsbeoefenaar ten aanzien van wie de wetgever kan vermoeden dat hij een elektronisch adres voor beroepsdoeleinden bezit, alsook het gepaste informaticamateriaal om gemakkelijk te beschikken over een elektronisch afschrift van het verzoekschrift, in de hypothese dat hij zijn verzoekschrift niet rechtstreeks op elektronische wijze zou hebben opgesteld.

De specifieke opdracht van vertegenwoordiging in rechte van een advocaat, alsook zijn deontologische en beroepsmatige verplichtingen kunnen verantwoorden dat van hem wordt geëist dat hij een elektronisch afschrift van procedurestukken verzendt in het kader van de bijstand die hij aan zijn cliënt verleent.

Voor het overige staat het aan de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen om het criterium van bijstand door een advocaat en het ogenblik waarop dat criterium van toepassing moet zijn, te definiëren.

B.14. Door alleen van de door een advocaat bijgestane partijen te eisen dat zij een elektronisch afschrift van het verzoekschrift verzenden, onder de in het voormelde koninklijk besluit van 26 januari 2014 bepaalde voorwaarden, doet de bestreden maatregel

niet op onevenredige wijze afbreuk aan de rechten van door een advocaat bijgestane verzoekers.

Immers, naar het voorbeeld van de andere vormvereisten die zijn opgelegd bij artikel 39/69, § 1, derde lid, 1°, 2°, 4°, 5° en 6°, van de wet van 15 december 1980, is in de opgelegde formaliteit uitdrukkelijk voorzien in de wet en kan de verplichting tot het elektronisch verzenden van een afschrift van het verzoekschrift bepaald in artikel 39/69, § 1, derde lid, 7°, het voorwerp uitmaken van een regularisatieprocedure, bepaald in artikel 39/69, § 1, vierde tot zesde lid, van dezelfde wet: de verzoekende partij beschikt over de mogelijkheid om haar eventuele vergetelheid te regulariseren binnen acht dagen na ontvangst van het schrijven waarin de hoofdgriffier haar verzoekt haar verzoekschrift te regulariseren, waarbij de reden van de niet-inschrijving op de rol wordt gepreciseerd.

Rekening houdend met die regularisatiemogelijkheid, binnen een redelijke termijn ten opzichte van de in het geding zijnde vereiste, belemmert die maatregel niet op onverantwoorde of onevenredige wijze de uitoefening van het annulatieberoep voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen door de elektronische verzending van een afschrift van het verzoekschrift op te leggen aan de door een advocaat bijgestane verzoekers.

B.15. De middelen zijn niet gegrond.

Wat betreft de elektronische verzending van een afschrift van de synthesesemorie (het bestreden artikel 21, 3°)

B.16.1. Het eerste middel in de zaak nr.5853, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 13 en 191 van de Grondwet, is gericht tegen het bestreden artikel 21, 3°, in zoverre die bepaling alleen van de door een advocaat bijgestane verzoekers eist dat een afschrift van de synthesesemorie per elektronische post wordt overgezonden, en zij de niet-naleving van die vereiste bestraft met de niet-ontvankelijkheid van de synthesesemorie.

Die maatregel zou een onverantwoord verschil in behandeling invoeren onder de verzoekers voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen naargelang zij al dan niet door een advocaat worden bijgestaan, waardoor de toegang tot het gerecht van de door een advocaat

« bijgestane » verzoekers op onredelijke en onevenredige wijze wordt belemmerd, waarbij de bijstand van een advocaat bovendien een onnauwkeurig criterium zou zijn.

B.16.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5863 zetten ten aanzien van die bepaling dezelfde middelen en grieven uiteen als die welke zijn gericht tegen het bestreden artikel 14 en die in B.8.2 zijn vermeld.

B.16.3. Het Hof onderzoekt de middelen samen.

B.17. Om de in B.9.2 vermelde redenen is het middel in de zaak nr. 5853 niet ontvankelijk in zoverre het is afgeleid uit de schending van artikel 191 van de Grondwet.

B.18. Zoals gewijzigd bij het bestreden artikel 21, en vóór de wijziging ervan bij de wet van 10 april 2014, bepaalde artikel 39/81 van de wet van 15 december 1980 :

« De annulatieprocedure verloopt op dezelfde wijze als bepaald in de artikelen :

- 39/71;

[...]

De verwerende partij bezorgt de griffier, binnen acht dagen na de kennisgeving van het beroep, het administratief dossier, waarbij ze een nota met opmerkingen kan voegen. Op straffe van niet-ontvankelijkheid van de nota met opmerkingen wordt, indien de originele nota is ingediend bij aangetekende brief of per bode met ontvangstbewijs, binnen dezelfde termijn een afschrift ervan per elektronische post en op de bij koninklijk besluit bepaalde wijze overgezonden.

In afwijking van het eerste lid en indien artikel 39/73 niet wordt toegepast, zendt de griffie zodra het nuttig is, desgevallend een afschrift van de nota met opmerkingen aan de verzoekende partij en stelt deze tevens in kennis van de neerlegging ter griffie van het administratief dossier.

De verzoekende partij beschikt, te rekenen vanaf de in het derde lid bedoelde kennisgeving, over een termijn van acht dagen om de griffie in kennis te stellen of zij al dan niet een synthesesmemorie wenst neer te leggen. Indien de verzoekende partij geen kennisgeving heeft ingediend binnen deze termijn, doet de Raad nadat de partijen die daarom verzocht hebben gehoord zijn, onverwijld uitspraak, waarbij het ontbreken van het vereiste belang wordt vastgesteld.

Indien de verzoekende partij tijdig een kennisgeving heeft ingediend dat zij een synthesesememorie wenst neer te leggen, beschikt zij, te rekenen vanaf de in het derde lid bedoelde kennisgeving, over een termijn van vijftien dagen om een synthesesememorie neer te leggen waarin alle aangevoerde middelen worden samengevat.

Indien de verzoekende partij geen synthesesememorie, zoals bedoeld in het vijfde lid, heeft ingediend, doet de Raad nadat de partijen die daarom verzocht hebben gehoord zijn, onverwijld uitspraak, waarbij het ontbreken van het vereiste belang wordt vastgesteld.

Indien de verzoekende partij een synthesesememorie, zoals bedoeld in het vijfde lid, heeft ingediend binnen de voorziene termijn, doet de Raad uitspraak op basis van de synthesesememorie behoudens wat de ontvankelijkheid van het beroep en van de middelen betreft en zonder afbreuk te doen aan artikel 39/60.

Op straffe van niet-ontvankelijkheid van de synthesesememorie en indien de verzoekende partij wordt bijgestaan door een advocaat, wordt binnen de in het vijfde lid bepaalde termijn om een synthesesememorie in te dienen, een afschrift ervan per elektronische post en op de bij koninklijk besluit bepaalde wijze overgezonden. De griffie maakt uitdrukkelijk melding van dit voorschrift op de in het derde lid bedoelde kennisgeving.

Indien de verzoekende partij tijdig een synthesesememorie heeft ingediend of de griffie in kennis heeft gesteld dat zij geen synthesesememorie indient, wordt de procedure voortgezet overeenkomstig het eerste lid ».

B.19. In de parlementaire voorbereiding met betrekking tot het bestreden artikel 21, 3°, wordt verklaard :

« De verzoekende partij legt een synthesesememorie neer binnen de vijftien dagen.

De synthesesememorie wordt, nu dit stuk de initieel aangevoerde middelen die de verzoekende partij na lezing van het verweer wenst te weerhouden omvat alsmede haar reactie op de nota met opmerkingen, door de Raad aangewend als basis om een beslissing te nemen.

Indien de verzoekende partij nalaat om binnen de toegekende termijn van vijftien dagen een synthesesememorie neer te leggen, dan wordt zij geacht geen belang meer te hebben bij het beroep.

De laatste wijziging sluit aan bij de vereiste vervat in artikel 14, 3° van het ontwerp. In dit geval wordt niet voorzien in een voor de inschrijving van het beroep uit te voeren regularisatie van het processtuk, daar de verzoekende partij reeds partij is. Daarom wordt voorzien dat de verzoekende partij door de griffie uitdrukkelijk wordt gewezen op deze verplichting, zodat in haar hoofde geen gerede twijfel kan ontstaan over de te vervullen pleegvormen, de termijn binnen dewelke die moeten vervuld worden en de eventuele sanctie bij de miskennis ervan. Daarnaast blijft het uiteraard mogelijk zich te beroepen op overmacht en dwaling daar dit steeds in elke wettekst is inbegrepen (GwH 4 april 1995, nr. 32/95, overweging B.5.3.). Met deze vereiste én de voorafgaande verplichting door de griffie, wordt de rechtsbescherming niet op een buitensporig restrictieve of formalistische wijze beperkt.

Indien de verzoekende partij tijdig een synthesememorie heeft ingediend of de griffie in kennis heeft gesteld dat zij geen synthesememorie indient, wordt de procedure verder gezet » (*Parl. St.*, Kamer, 2012-2013, DOC 53-2555/001 en 2556/001, p. 56).

B.20.1. Wanneer een vreemdeling een annulatieberoep instelt dat volgens de in artikel 39/81 van de wet van 15 december 1980 beschreven procedure wordt behandeld, zendt de griffier van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen « onverwijld een afschrift van het beroep aan de verwerende partij » (artikel 39/71, in samenhang gelezen met artikel 39/81, eerste lid, eerste streepje, van de wet van 15 december 1980).

Binnen « acht dagen na de kennisgeving van het beroep » bezorgt die partij de griffier het administratieve dossier, waarbij zij een nota met opmerkingen kan voegen (artikel 39/81, tweede lid, van de wet van 15 december 1980).

Wanneer de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen niet beslist om het annulatieberoep volgens de in artikel 39/73 beschreven « louter schriftelijke procedure » te behandelen, zendt de griffie van het administratieve rechtscollege, « zodra het nuttig is », een afschrift van de eventuele nota met opmerkingen aan de auteur van het beroep en stelt zij hem tevens in kennis van de eventuele neerlegging van het administratieve dossier door de tegenpartij (artikel 39/81, derde lid, van de wet van 15 december 1980).

B.20.2.1. Binnen acht dagen na die kennisgeving is de vreemdeling vrij de griffie van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in kennis te stellen van zijn wens om een synthesememorie neer te leggen (artikel 39/81, vierde lid, eerste zin, van de wet van 15 december 1980) waarin alle aangevoerde middelen worden samengevat (artikel 39/81, vijfde lid, van dezelfde wet).

B.20.2.2. Bij gebrek aan een dergelijke kennisgeving van de vreemdeling binnen die termijn, doet dat rechtscollege, « nadat de partijen die daarom verzocht hebben gehoord zijn, onverwijld » uitspraak door het beroep te verwerpen wegens ontstentenis van belang van de vreemdeling (artikel 39/81, vierde lid, tweede zin, van de wet van 15 december 1980).

B.20.2.3. Indien de vreemdeling, binnen acht dagen na de in B.20.1 bedoelde kennisgeving, de griffie ervan in kennis stelt dat hij geen synthesesememorie wenst neer te leggen, wordt de procedure voortgezet (artikel 39/81, negende lid, van de wet van 15 december 1980).

B.20.2.4. Indien de vreemdeling, binnen die laatste termijn van acht dagen, de griffie in kennis stelt van zijn wens om een synthesesememorie neer te leggen, beschikt hij vanaf de in B.20.1 bedoelde kennisgeving over vijftien dagen om die memorie neer te leggen (artikel 39/81, vijfde lid, van de wet van 15 december 1980).

Indien hij die memorie binnen de toegekende termijn neerlegt, wordt de procedure voortgezet (artikel 39/81, negende lid, van de wet van 15 december 1980) en doet de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen uitspraak op basis van de synthesesememorie, behoudens wat de ontvankelijkheid van het beroep en van de middelen betreft en zonder afbreuk te doen aan het recht van de vreemdeling en van de tegenpartij om hun mondelinge opmerkingen ter terechtzitting voor te dragen en aan het verbod om andere middelen aan te voeren dan die welke in het verzoekschrift of in de nota worden uiteengezet (artikel 39/81, zevende lid, in samenhang gelezen met artikel 39/60, van de wet van 15 december 1980).

Indien de vreemdeling de aan de griffie gemelde synthesesememorie daarentegen niet neerlegt, doet de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, « nadat de partijen die daarom verzocht hebben gehoord zijn, onverwijld » uitspraak door het beroep te verwerpen wegens ontstentenis van belang van de vreemdeling (artikel 39/81, zesde lid, van de wet van 15 december 1980).

Indien de door een advocaat bijgestane vreemdeling de aan de griffie gemelde synthesesememorie neerlegt binnen de termijn van vijftien dagen bedoeld in artikel 39/81, vijfde lid, van de wet van 15 december 1980, maar nalaat daarvan een afschrift op elektronische wijze over te zenden onder de in het koninklijk besluit van 26 januari 2014 bepaalde voorwaarden, zal zijn memorie onontvankelijk worden verklaard (artikel 39/81, achtste lid, van de wet van 15 december 1980, ingevoegd bij het bestreden artikel 21, 3°).

B.20.2.5. In een synthesememorie worden de in het verzoekschrift geformuleerde middelen waarvan de vreemdeling niet wenst af te zien nadat hij kennis heeft genomen van het administratieve dossier en van de eventuele nota met opmerkingen van de tegenpartij, en de repliek van de vreemdeling op dat dossier en op die nota, bij elkaar gebracht (*Parl. St.*, Kamer, 2012-2013, DOC 53-2572/002, pp. 6-7).

Om de taak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in de ingewikkelde zaken te verlichten (*ibid.*, p. 6), moeten de in de synthesememorie opgenomen middelen worden samengevat (artikel 39/81, vijfde lid, van de wet van 15 december 1980).

B.21.1. Om de in B.13 uiteengezette redenen is het niet onverantwoord om aan de door een advocaat bijgestane rechtzoekenden de elektronische verzending van procedurestukken op te leggen.

B.21.2. De bestreden bepaling schrijft de verplichting om een afschrift van de synthesememorie per elektronische post te verzenden voor op straffe van niet-ontvankelijkheid van dat processtuk. Die bepaling moet aldus worden begrepen dat het niet-naleven van de opgelegde vormvereiste enkel gevolgen heeft ten aanzien van de ontvankelijkheid van de synthesememorie. In tegenstelling tot het geval waarin de verzoekende partij de griffie niet tijdig meedeelt of zij al dan niet een synthesememorie zal neerleggen (artikel 39/81, vierde lid) of het geval waarin de verzoekende partij de griffie meedeelt dat zij een synthesememorie wenst neer te leggen doch dit nalaat (artikel 39/81, zesde lid), voorziet de wet in artikel 39/81, achtste lid, niet dat de niet-naleving van de opgelegde vormvereiste de onontvankelijkheid van het beroep wegens gebrek aan belang met zich meebrengt. Bijgevolg dient de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen zich bij de niet-naleving van die vormvereiste uit te spreken op basis van het verzoekschrift.

B.21.3. Bij zijn arrest nr. 88/2012 van 12 juli 2012 heeft het Hof in verband met de synthesememorie geoordeeld dat de afschaffing van de mogelijkheid voor de verzoeker voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen om schriftelijk te repliceren op de argumenten van de tegenpartij « aanzienlijk afbreuk [deed] aan de rechten van de verdediging van die categorie van verzoekers » (B.36.1) en dat die aantasting onevenredig was (B.37). Het Hof heeft bijgevolg bij dat arrest de bepaling vernietigd die een einde maakte aan de mogelijkheid om dat procedurestuk in te dienen. Hieruit vloeit voort dat de synthesememorie een wezenlijk

element is van de procedure dat bijdraagt tot het waarborgen van de rechten van de verdediging en dat iedere maatregel die tot gevolg heeft de mogelijkheden voor het neerleggen van dat stuk door de verzoekende partij te beperken, moet worden verantwoord door een reden van algemeen belang en evenredig met dat doel moet zijn.

B.21.4. Hoewel het doel dat erin bestaat het werk van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen te vereenvoudigen en te versnellen, kan verantwoorden dat de door een advocaat bijgestane verzoeker wordt verzocht een elektronisch afschrift van zijn synthesememorie mee te delen, is het evenwel niet evenredig om het niet verzenden van een elektronisch afschrift van die memorie gepaard te doen gaan met een sanctie van niet-ontvankelijkheid, zonder te voorzien in enige regularisatiemogelijkheid, terwijl de synthesememorie aangetekend zou zijn overgezonden binnen de opgelegde termijn en overeenkomstig de verschillende voorwaarden opgelegd in artikel 39/81 van de wet van 15 december 1980, waaraan in B.20 wordt herinnerd.

De bestreden bepalingen hebben dus onevenredige gevolgen, niet in zoverre zij voorzien in de sanctie van niet-ontvankelijkheid van de synthesememorie, maar in zoverre zij geen enkele regularisatiemogelijkheid invoeren voor het niet verzenden van een elektronisch afschrift van die memorie.

B.22. De middelen zijn in die mate gegrond.

De woorden « Op straffe van niet-ontvankelijkheid van de synthesememorie en » dienen dus te worden vernietigd in artikel 39/81, achtste lid, van de wet van 15 december 1980, ingevoegd bij artikel 21, 3°, van de bestreden wet.

B.23. Teneinde de rechtsonzekerheid te vermijden waartoe die vernietiging aanleiding zou kunnen geven voor de lopende procedures bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en teneinde het de wetgever mogelijk te maken een regeling uit te werken die tegemoetkomt aan de in B.12.1 uitgedrukte bekommernissen, dienen de gevolgen van de vernietigde bepaling te worden gehandhaafd voor de procedures die zijn ingesteld of nog worden ingesteld tot de inwerkingtreding van een nieuwe bepaling en uiterlijk tot 31 december 2015.

Om die redenen,

het Hof

- vernietigt, in artikel 39/81, achtste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, ingevoegd bij artikel 21, 3°, van de wet van 8 mei 2013 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen II », de woorden « Op straffe van niet-ontvankelijkheid van de synthesememorie en »;

- handhaaft de gevolgen van de in het voormelde artikel 39/81, achtste lid, vernietigde woorden tot de inwerkingtreding van een nieuwe bepaling en uiterlijk tot 31 december 2015;

- verwerpt de beroepen voor het overige.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 30 april 2015.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels